

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015201543
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015201543.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): JUDr. L. W., bytom A., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej číslo: 11503-5/2015-BA zo dňa 28.08.2015 a číslo: 11502-5/2015-BA zo dňa 28.08.2015, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/224/2015-29 zo dňa 14. februára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, rozhodnutím Číslo: 700 - 0211352513 - GC 04/13 zo dňa 18.02.2013 predpísala žalobcovi ako povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe poistné na nemocenské poistenie v sume 294,33 eur, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 2 298,89 eur, poistné na invalidné poistenie v sume 766,35 eur a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 606,73 eur; v celkovej sume 3 966,30 eur za obdobie jún 2008 až december 2008.

Rozhodnutím Číslo: 700 - 0211353013 - GC04/13 zo dňa 18.02.2013 predpísala Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava žalobcovi ako povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe poistné na nemocenské poistenie v sume 444,40 eur, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 2 784,40 eur, poistené na invalidné poistenie v sume 927,20 eur a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 464,20 eur; v celkovej sume 4 620,20 eur za obdobie január 2009 až jún 2010.

2. Na odvolanie žalobcu žalovaná Sociálna poisťovňa, ústredie ako odvolací orgán rozhodnutím číslo: 28083 - 4/2013 - BA/PK a č. 28082 - 4/2013 - BA/PK, obe zo dňa 10.06.2013, konanie voči obidvom napadnutým rozhodnutiam prerušila až do právoplatného ukončenia súdneho konania o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 705 - 0200030412 - GC 09/12 zo dňa 05.03.2012. Predmetným rozhodnutím prvostupňový orgán rozhodol, že žalobcovi nezaniká povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie ku dňu 30.04.2008. Žalobca proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie, avšak toto odvolanie bolo klasifikované ako odvolanie podané po lehote ustanovenej zákonom. O tomto bol žalobca upovedomený listom č. 28001 - 2/2012 - BA zo dňa 04.06.2012. Žalobca podal dňa 29.05.2013 žalobu na Krajský súd v Bratislave, v ktorej namietal, že odvolací orgán v predmetnej veci nerozhodol procesným rozhodnutím a poukázal na nečinnosť správneho orgánu. Na základe podanej žaloby krajský súd vydal uznesenie č. k. 2S 148/13 - 30 zo dňa 04.02. 2015, v ktorom sa stotožnil s postupom Sociálnej poisťovne, ústredia a návrh žalobcu zamietol. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 148/13 - 30 nadobudlo právoplatnosť dňa 12.03.2015.

Po právoplatnom ukončení súdneho konania, ktoré mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutia vo veci predpísania poistného a príspevkov, Sociálna poisťovňa, ústredie pokračovala v odvolacom konaní a preskúmala zákonnosť napadnutých rozhodnutí v celom rozsahu.

V rámci odvolacieho konania Sociálna poisťovňa, ústredie preskúmala napadnuté rozhodnutia vo veci predpísania poistného a príspevkov v celom rozsahu, a keďže zistila, že obe rozhodnutia boli vystavené v súlade s platnými právnymi predpismi, predmetné rozhodnutia potvrdila a to rozhodnutím číslo: 11503 - 5/2015 - BA zo dňa 28.08.2015 a rozhodnutím číslo: 11502 - 5/2015 - BA zo dňa 28.08. 2015.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu ako nedôvodnú.

4. V odôvodnení konštatoval, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutých rozhodnutí. Žalovaná sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadala so všetkými námietkami žalobcu, ktoré uviedol vo svojom odvolaní.

5. Základnou otázkou podľa názoru krajského súdu v danej veci bolo posúdiť, či žalobcovi zaniklo dňom 30.04.2008 predmetné povinné poistenie v zmysle § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) účinného do 31.12.2010, v dôsledku zmeny formy výkonu advokácie, keď počnúc dňom 01.05.2008 začal žalobca vykonávať advokáciu ako spoločník a konateľ advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným, a teda prestal vykonávať advokáciu ako samostatný advokát.

6. K žalobným dôvodom žalobcu konajúci súd uviedol, že podľa § 5 písm. c) zákona 461/2003 Z. z. účinného do 31.12.2010 je samostatne zárobkovo činnou osobou ten, kto má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu. Citované ustanovenie upravuje teda aj postavenie advokáta, lebo advokát môže vykonávať advokáciu len vtedy, ak má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Existencia oprávnenia advokáta na výkon advokátskej činnosti je podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom v SAK a to až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takého zoznamu. Táto skutočnosť má za následok, že advokát musí byť považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona č. 461/2003 Z. z. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky a dôchodkovo poistený a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona č. 461/2003 Z.z. účinného do 31.12.2010.

7. Žalobca však nespĺňal podmienky pre zánik predmetného poistenia dňa 30.04.2008 a nespĺňal tieto podmienky ani v období jún 2008 až december 2008, v období január 2009 až jún 2010. Tento záver nemohla ovplyvniť ani právna úprava v § 12 zákona č. 586/2003 Z.z o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), ktorá upravuje formu, akou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným

predpokladom pre výkon advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Na výkon advokátskej činnosti je teda oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov vedenom v SAK. Vymedzenie pojmu samostatne zárobkovo činná osoba podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. (účinného do 31. 12. 2010) je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť bez ohľadu na skutočnosť, akou formou advokát advokátsku činnosť vykonáva.

8. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože nebol v konaní úspešný.

III.

Konanie na kasačnom súde

9. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a to z dôvodu uvedenom v § 440 písm. g) S.s.p. t. j. pre nesprávne posúdenie veci. Uviedol, že advokát, ktorý je síce oprávnený vykonávať advokáciu, avšak nie je oprávnený dosahovať príjem z advokátskej činnosti (nemôže túto činnosť vykonávať na vlastný účet), nespĺňa materiálnu podmienku na to, aby mohol byť považovaný za osobu samostatne zárobkovo činnú v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. (II.ÚS 63/2012).

10. Sťažovateľ ďalej uviedol, že jeho postavenie z pohľadu jeho sociálneho poistenia je totožné s akýmkoľvek iným podnikaním, pri ktorom sa vyžaduje obdobná spôsobilosť, ako je tomu napr. pri viazaných živnostiach. V prípade, ak sa podnikateľ - samostatne zárobkovo činná osoba rozhodne znížiť podnikateľské riziko svojho podnikania a podnikateľ napr. formou jednoosobovej obchodnej spoločnosti (ako jej spoločník a konateľ), musí vo vzťahu k napr. živnostenskej správe preukazovať odbornú spôsobilosť spoločnosti, svoju odbornosť - je teda nositeľom odbornosti v predmetnej obchodnej spoločnosti. Z tohto dôvodu pritom nie je posudzovaný ako samostatne zárobkovo činná osoba. Jediný rozdiel je potom v právnej skutočnosti, ktorou sa odbornosť preukazuje. Kým v prípade sťažovateľa je to zápis v zoznamoch SAK, v prípade viazanej živnosti sú to rôzne osvedčenia a oprávnenia.

11. Podľa názoru sťažovateľa samotná skutočnosť, že sťažovateľ je zapísaný v zozname SAK ako advokát nie je dostatočná pre záver vykonaný správnymi orgánmi ako aj krajským súdom o existencii povinného sociálneho poistenia (za predpokladu splňania tiež podmienky min. výšky vymeriavacieho základu). V tejto otázke by mohol byť tiež daný dôvod na postup podľa § 22 ods.1 písm. a) a b) S.s.p., keďže právny výklad v tejto otázke nie je v SR stále zjednotený.

12. Sťažovateľ ako dôvod kasačnej sťažnosti uviedol tiež ustanovenie § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., nakoľko krajský súd zasiahol do práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava č. 705-0200030412-GC09/12 zo dňa 05.03.2012, ktorým správny orgán podľa § 178 ods. 1 písm. c) bod 1. zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodol, že ku dňu 30.04.2008 sťažovateľovi ako advokátovi nezaniklo postavenie povinne nemocensky a dôchodkovo poistenej osoby totiž nebolo osobitne preskúmané správnym súdom (správnymi súdmi), nakoľko správne orgány odmietli rozhodovať o odvolaní sťažovateľa tvrdiac, že bolo odvolanie podané oneskorene. Právo na odvolanie tak bolo sťažovateľovi upreté.

13. Následne žalobu sťažovateľa o nečinnosť správnych orgánov, o ktorej rozhodoval Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 2S/148/2013, súd zamietol, keď prijal argument správnych orgánov o tom, že mal sťažovateľ údajne objektívne možnosť podať odvolanie, avšak túto možnosť včas nevyužil. S ohľadom k procesnému postupu vo veci bolo tak sťažovateľovi reálne znemožnené iniciovať konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne - pobočky Bratislava č. 705-0200030412-GC09/12 zo dňa 05.03.2012 o nezaniknutí povinného sociálneho poistenia.

14. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za vecne správny, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje, a preto navrhla kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

15. Podľa jej názoru žalobca v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne relevantné námietky, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie preskúvaných rozhodnutí. Žalovaná vo svojich rozhodnutiach ako i vo svojom vyjadrení k žalobe podrobne zdôvodnila, na základe akých ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. vznikla žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe v spornom období povinnosť platiť poisťné na sociálne poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie a zároveň objasnila, na základe akých právnych skutočností žalobcovi nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby ku dňu 30.04.2008.

16. O právnom postavení žalobcu, ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, bolo právoplatne rozhodnuté v samostatnom konaní, pred rozhodnutím vo veci predpísania poisťného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, číslo: 705-0200030412-GC09/12, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.04.2012. Prvostupňový orgán rozhodol, že žalobcovi zmenou právnej formy výkonu advokácie nezaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové sporenie ku dňu 30.04.2008. Na právoplatné rozhodnutie bola žalovaná povinná prihliadať.

17. Sociálna poisťovňa, ústredie sa stotožňuje s právnymi závermi krajského súdu vyjadrenými v napadnutom rozsudku č. k. 5S 224/2015-29, 5S 45/2016 a poukazuje na to, že krajský súd rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu, ako aj v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku sp. zn. 7Sžso/27/2012 zo dňa 01.07.2011, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Slovenskej republiky č. 4/2012 pod číslom 66.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

18. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.01.2019 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

19. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej vo veci predpísania poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil správny súd zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom ako aj sťažovateľom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. (v znení účinnom do 31.12.2010) samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu 19) okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové

poistenie samostatne zárobkovo činnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Podľa § 2 ods. 1,2,3 zákona o advokácii advokát je ten, kto je zapísaný do zoznamu ktorý vedie Slovenská advokátska komora. Advokát je pri poskytovaní právnych služieb nezávislý, je viazaný všeobecne záväznými právnymi predpismi a v ich medziach príkazmi klienta. Advokátske povolanie je slobodné povolanie, ktoré možno vykonávať len podľa tohto zákona.

Podľa § 12 ods. 1 zákona advokácii advokát môže vykonávať advokáciu

- a) samostatne,
- b) v združení spolu s inými advokátmi,
- c) ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti,
- d) ako komplementár komanditnej spoločnosti alebo
- e) ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

20. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovanej, dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa nie sú dôvodné.

21. Po preskúmaní veci kasačný súd uvádza, že sa stotožnil so záverom krajského súdu, že preskúmané rozhodnutie žalovanej vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, spolu s rozhodnutím a postupom prvoinštančného správneho orgánu, je v súlade so zákonom, pretože má oporu vo vykonanom dokazovaní a v riadne zistenom skutkovom stave, ktorý správne orgány náležite právne posúdili. Krajský súd rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu.

22. Predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej o predpísaní poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 3 966,30 eur za obdobie jún 2008 až december 2008 a v sume 4 620,20 eur za obdobie január 2009 až jún 2010.

23. Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava už rozhodnutím číslo: 705-0200030412-GC09/12 zo dňa 05.03.2012 rozhodla, že žalobcovi nezaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie ku dňu 30.04.2008. Sťažovateľ sice dňa 20.04.2012 podal odvolanie voči rozhodnutiu orgánu 1.stupňa vo veci zániku sociálneho poistenia, avšak toto odvolanie bolo klasifikované ako odvolanie podané po lehote ustanovenej zákonom. Zákon č. 461/2003 Z. z. neukladá Sociálnej poisťovni povinnosť preskúmať v rámci odvolacieho konania i oneskorene podané odvolanie a rozhodnúť o tomto odvolaní formou rozhodnutia. Sociálna poisťovňa, ústredie upovedomila sťažovateľa o tejto skutočnosti listom číslo: 28001-2/2012-BA zo dňa 04.06.2012. Sťažovateľ podal dňa 29.05.2013 žalobu na Krajský súd v Bratislave, v ktorej namietal, že odvolací orgán v predmetnej veci nerozhodol procesným rozhodnutím a poukazoval na nečinnosť správneho orgánu. Na základe podanej žaloby krajský súd vydal uznesenie č. k. 2S 148/13-30 zo dňa 04.02.2015, v ktorom sa stotožnil s postupom Sociálnej poisťovne, ústredie a návrh sťažovateľa zamietol. Uznesenie

Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 148/13-30 nadobudlo právoplatnosť dňa 12.03.2015. Až na tomto základe Sociálna poisťovňa, ústredie ako odvolací orgán rozhodnutia správnych orgánov prvého stupňa o predpísaní poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie potvrdila.

24. Sťažovateľom tvrdená skutočnosť o zániku povinného nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia k 30.04.2008 bola právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava číslo: 705-0200030412-GC09/12 zo dňa 05.03.2012, proti ktorému sťažovateľ nepodal odvolanie včas, čím sa zbavil možnosti preskúmania tohto rozhodnutia v rámci správneho súdnictva. Žalovaná v preskúvaných rozhodnutiach číslo: 700-0211352513-GC04/13 zo dňa 18.02.2013 a číslo: 700-021135013-GC04/13 zo dňa 18.02.2013 poukázala na to, že o tom, že žalobcovi poistenie nezaniklo rozhodla Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava právoplatným rozhodnutím.

25. Vzhľadom na uvedené kasačný súd nemohol akceptovať námietky sťažovateľa, že mu dňa 30.04.2008 zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, nakoľko už nebol SZČO, keďže o tejto skutočnosti bolo už právoplatne rozhodnuté skorším rozhodnutím správneho orgánu.

26. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozhodnutie žalovanej č. 322-8628-GC-04/2009 z 03.12.2009, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. 700-3411026809-GC04/09 z 24.08. 2009, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 617,22 eur za obdobie mesiacov február až jún 2009. Žalobu žalobcu, ktorou napadol predmetné rozhodnutie Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 09.06.2010, č. k. 7S/433/2010-40 zamietol a na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 01.07.2011, sp. zn. 7Sžo/31/2010, rozsudok krajského súdu potvrdil. Následne podanú sťažnosť žalobcu na Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom z 01.07.2011, sp. zn. 7Sžo/3/2010 ústavný súd svojím uznesením III. ÚS 118/2012-345 zo dňa 28.03.2012 zamietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd v uvedenom uznesení poznamenáva, že predmetom rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžo/31/2010 z 01.07.2011 nemohla byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sťažovateľa k 11.02.2009, pretože táto otázka bola už právoplatne vyriešená rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo 16.06. 2009 č. 704-3440159 609-GC09/09-376, proti ktorému sťažovateľ nepodal odvolanie a ktoré v dôsledku toho nadobudlo právoplatnosť 27.07.2009.

27. Najvyšší súd poukazuje aj na to, že vydaniu nálezu II. ÚS 426/2012-53 zo dňa 21.02.2013 predchádzali iné rozhodnutia senátov ústavného súdu, ktorými boli obdobné sťažnosti o povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení SZČO - advokáta a vo veciach predpisu poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity odmietnuté (II. ÚS 508/2010-15 z 25.11.2010, ÚS 93/2012-14 z 29.02.2012, IV. ÚS 103/2012-13 z 01.03.2012, I. ÚS 64/2012-17 z 08.02. 2012, III. ÚS 118/2012-34 z 28.03.2012), a v ktorých bolo napr. vyslovené, že „predmetný právny výklad najvyšším súdom nevykazuje nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 508/2010-15).

28. Podľa názoru najvyššieho súdu predmetom sporu v tomto konaní preto nemôže byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia ku dňu 30.04.2008, pretože táto bola už vyriešená právoplatne rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava zo dňa 05.03.2012 číslo: 705-0200030412-GC09/12.

29. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnia, že § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a

upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý ma oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu ako takú. Nositeľom tohto oprávnenia môže byť len subjekt, ktorému toto oprávnenie bolo udelené. Len advokát (fyzická osoba) je zapísaný v zozname advokátov, hoci zákon mu následne umožňuje, aby právne služby poskytoval napríklad aj prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným. Je len jedno oprávnenie na vykonávanie advokácie a je udeľované výlučne advokátovi a bez ohľadu na formu výkonu advokácie. Práve od statusu advokáta, ktorému takéto oprávnenie bolo udelené, teda nie od konkrétnej formy výkonu advokácie, sa v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. odvíja postavenie SZČO. Žalobcovi oprávnenie na vykonávanie činnosti ako také ani v dôsledku zmeny formy výkonu advokácie nezaniklo. Je len osobitným zákonom limitovaný v tom, že túto činnosť nemôže súčasne vykonávať samostatne, keď si sám zvolil, že advokátske služby bude poskytovať prostredníctvom s.r.o. Žalobcovi po celý čas status advokáta zostáva, je zapísaný v zozname advokátov, ktorý SAK vedie, svoje profesijné označenie je povinný podľa zákona o advokácii používať aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu následne pripája meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti. Žalobca sa preto mylne domnieva, že ako konateľ „advokátskej“ spoločnosti nie je už SZČO a že v dôsledku nemožnosti súčasného výkonu advokácie ako fyzická osoba, došlo aj k zániku jeho oprávnenia. Kasačný súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zákon výslovne zveruje do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne.

30. Taktiež kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo 27/2010 zo dňa 01.07.2011 publikovaný v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 4/2012 R/66, ktorý rieši dôchodkové poistenie advokáta.

I. Na posúdenie vzniku, zmeny a zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia advokáta sa vzťahuje § 21 zákona o sociálnom poistení, bez ohľadu na znenie § 12 zákona o advokácii, ktorý upravuje právnu formu, ktorou môže advokát vykonávať advokáciu.

II. Na účely zákona o sociálnom poistení treba advokáta, zapísaného v zozname advokátov, vedenom Slovenskou advokátskou komorou, považovať za povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či advokátsku činnosť vykonáva ako advokát vo svojom mene alebo ako spoločník, prípadne či konateľ právnickej osoby poskytujúcej služby advokácie.

31. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

32. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

33. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.